

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2022-yil yanvar-iyul oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Respublika iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2022- yilning yanvar-iyul oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 349,0 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 41,9 mln. AQSh dollariga yoki 89,3 % ni tashkil etdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-iyul oylari, ming AQSh dollari)

	2021- yil	2022- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	390 857,6	348 974,2	89,3 %	x
Eksport	255 118,3	222 156,6	87,1 %	100,0
tovarlar	253 569,2	219 582,9	86,6	98,8
xizmatlar	1 549,1	2 573,7	166,1	1,2
oltin	-	-	-	-
Import	135 739,4	126 817,6	93,4 %	100,0
tovarlar	129 926,1	121 087,4	93,2	95,5
xizmatlar	5 813,2	5 730,2	98,6	2,5
Saldo	119 378,9	95 338,9	x	x

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinnarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinnarda – XSST) ishlatalidi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 222,2 mln. AQSh dollariga (12,9 % ga kamaydi) va import hajmi 126,8 mln. AQSh dollariga (6,6 % ga kamaydi) tashkil etdi. Hisobot davrida 95,3 mln. AQSh dollari qiymatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO
AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR
(2022- yil yanvar-iyul oylari, mln. AQSh dollari)**

Qoraqalpog'iston Respublikasi, jahoning 56 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (28,1 %), Latviyada (8,4 %), Rossiya Federatsiyasida (17,4 %), Qozog'istonda (8,8 %), Koreya Respublikasi (4,6 %), Turkiyada (20,9 %) va Afg'onistonda (0,9 %) qayd etilgan.

Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSAda Qирг'изистон, Ағонистон ва Тоҷикистон bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoxda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Turkiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi va Latviya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

TO'RTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR
(yanvar-iyul oylari, mln. AQSh dollar)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 12 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (73,1 mln. AQSh dollar), Xitoy Xalq Respublikasi (98,2 mln. AQSh dollar), Rossiya (60,8 mln. AQSh dollar) va Latviya (29,3 mln. AQSh dollar) shular jumlasidandir. Qolgan 6 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI**
(yanvar-iyul oylari, ming. AQSh dollar'i)

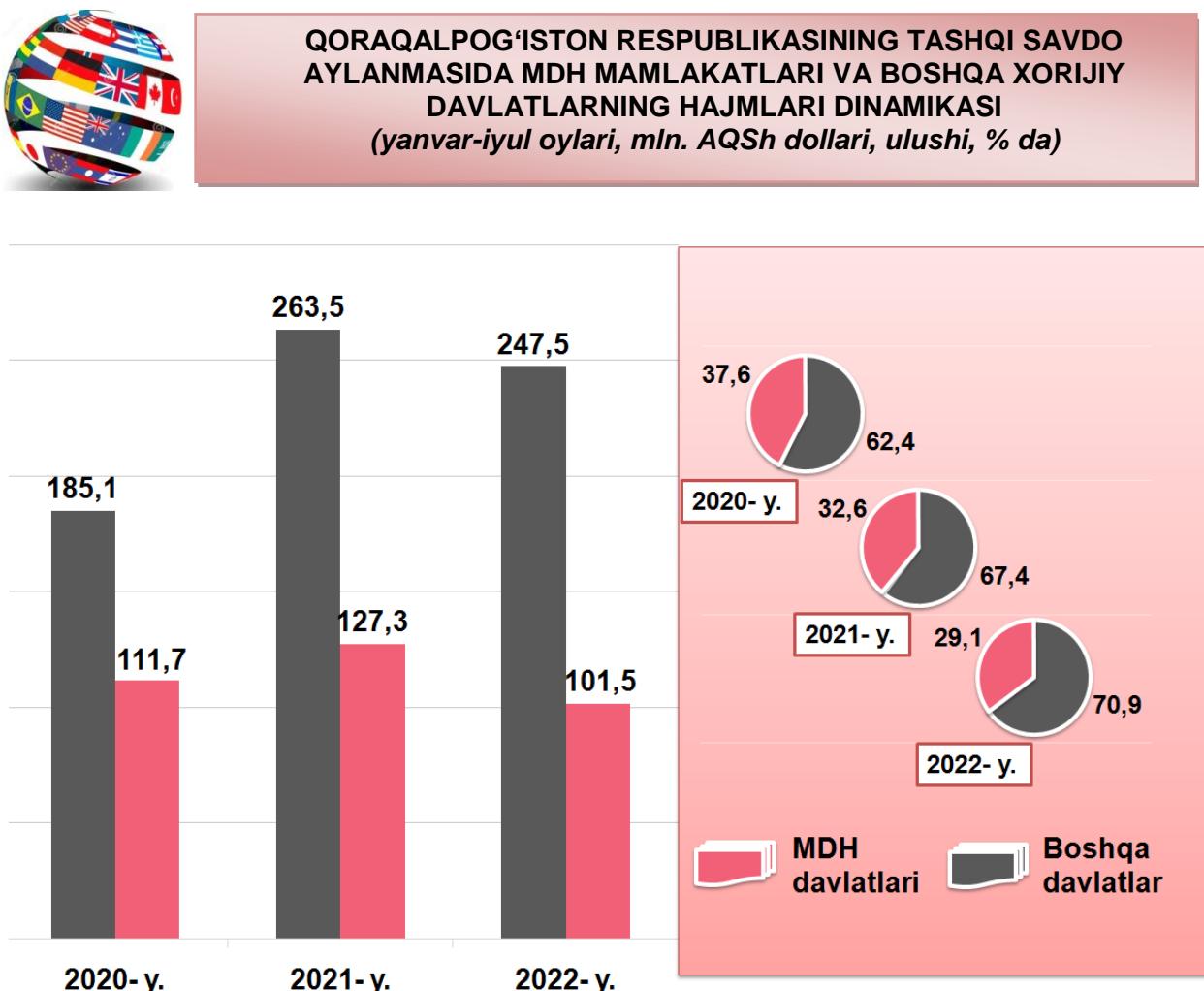
Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Turkiya	36945,5	66056,7	73119,7
Eksport	35987,2	58498	67259,5
Import	958,3	7558,7	5860,2
Saldo	35028,9	50939,3	61399,3
Xitoy Xalq Respublikasi	81442,7	92902	98166,8
Eksport	59185,9	70292,4	50634,3
Import	22256,8	22609,6	47532,5
Saldo	36929,1	47682,8	3101,8
Rossiya Federasiyasi	67079,3	68164,2	60765,6
Eksport	45996,6	46480,7	28929
Import	21082,7	21683,5	31836,6
Saldo	24913,9	24797,2	-2907,6
Latviya	14545,2	21870	29322,7
Eksport	12321,7	19516,2	28791,2
Import	2223,5	2353,8	531,5
Saldo	10098,2	17162,4	28259,7
Qozog'iston	32174,6	37989,8	30915,4
Eksport	23356,9	25299,3	18358,3
Import	8817,7	12690,5	12557,1
Saldo	14539,2	12608,8	5801,2
Koreya Respublikasi	21537,7	15231	16143,3
Eksport	2522,8	1966,5	8983,7
Import	19014,9	13264,5	7159,6
Saldo	-16492,1	-11298	1824,1

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Afg'oniston	2134,6	2746	3188,6
Eksport	2101,2	2746	3188,6
Import	33,4		
Saldo	2067,8	2746	3188,6
Qirg'iz Respublikasi	2587,6	5414,7	4527,6
Eksport	1432,3	3006,5	2369,1
Import	1155,3	2408,2	2158,5
Saldo	277,0	598,3	210,6
Gruziya	356,7	1161,3	2170,3
Eksport	319,2	1161,3	2091,5
Import	37,5		78,8
Saldo	281,7	1161,3	2012,7
Ukraina	4145,8	10885,6	1832,4
Eksport	3502,9	10249,3	1693,5
Import	642,9	636,3	138,9
Saldo	2860,0	9613,0	1554,6
Fransiya	139,0	2034,9	1244,9
Eksport		1240,7	1036,9
Import	139,0	794,2	208
Saldo	-139,0	446,5	828,9
Turkmaniston	1485,3	1967,4	1511,7
Eksport	481,4	632,6	806,5
Import	1003,9	1334,8	705,2
Saldo	-522,5	-702,2	101,3
Iron	1255,0	3881,2	1250,3
Eksport		1742,7	576,1
Import	1255,0	2138,5	674,2
Saldo	-1255,0	-395,8	-98,1

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Tojikiston	3391,1	2134,6	533,9
Eksport	3391,1	2134,6	533,9
Import			
Saldo	3391,1	2134,6	533,9
Ozarbajjon	66,9	244	500,2
Eksport		244	500,2
Import	66,9		
Saldo	-66,9	244	500,2
Germaniya	1048,1	6271,5	1165,6
Eksport	400,6	442,1	386,4
Import	647,5	5829,4	779,2
Saldo	-246,9	-5387,3	-392,8
Portugaliya	0	98,1	251,5
Eksport		98,1	251,5
Import			
Saldo	0	98,1	251,5
Litva	557,9	2822	2895,9
Eksport	0,1	2163,7	248,8
Import	557,8	658,3	2647,1
Saldo	-557,7	1505,4	-2398,3
Iraq	1491,2	1177,2	223,9
Eksport	1491,2	1177,2	223,9
Import			
Saldo	1491,2	1177,2	223,9
Pokiston	460,7	1565,9	410,9
Eksport	460,7	1404,6	209,9
Import		161,3	201
Saldo	460,7	1243,3	8,9

Qoraqalpog'iston Respublikasi tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'ngi yillarda biroz o'zgardi.

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2022- yilning yanvar-iyul oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 29,1 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2021- yilga nisbatan ulushi 20,3 % ga kamaydi.

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2022- yilning yanvar-iyul oylarida 2021- yilning shu davriga nisbatan 6,1 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 70,9 % ni tashkil etdi.

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2022-yil yanvar-iyul oylari)

Joriy yilning yanvar-iyul oylarida mamlakatning eksportyori soni 138 tani tashkil etib, ular tomonidan 222,2 mln. AQSh dollarari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2021- yilning mos davriga nisbatan 87,1 % ni tashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 97,9 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar (69,9 %), sanoat tovarlari (13,3 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (10,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (4,9 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

**MDH VA BOSHQA XORIJIV DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-iyul)**

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmiga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmiga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmiga nisbatan, % da
Jami eksport	222 156,5	87,1	100,0	53 293,9	60,5	100,0	168 862,7	101,1	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	10 940,6	97,8	4,9	4 246,9	93,2	8,0	6 693,7	101,7	4,0
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	22 225,5	67,0	10,0	737,5	25,8	1,4	21 488,0	88,8	12,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kimyoiy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	155 165,8	86,2	69,8	39 042,9	42,5	73,3	116 122,9	105,3	68,8
Sanoat tovarlari	29 618,0	107,0	13,3	7 036,3	97,0	13,2	22 581,7	104,0	13,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	23,7	719,0	0,0	23,7	-	-	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	1 609,1	465,2	0,7	1 609,1	1 078,7	3,0	0,0	0,0	0,0
Xizmatlar	2 573,7	166,1	1,2	597,4	41,1	1,1	1 976,3	809,4	1,2

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoxda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hissasiga to'g'ri kelmoqda, eksport hajmi bo'yicha keyingi o'rinalar sanoat tovarlari, nooziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar hamda nooziq-ovqat xomashyoga(yoqilg'idan tashqari) to'g'ri kelmoqda.

2022- yilning yanvar-iyul oyida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'ssatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2021- yilning yanvar-iyulga nisbatan, nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari), sanoat tovarlari hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida o'sish kuzatildi.

**EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-iyul oylari, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	4,4	4,4	4,9
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	13,1	13,0	10,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,5	0,5	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,0	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	70,4	70,5	69,8
Sanoat tovarlari	10,8	10,9	13,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	0,0	0,0	0,0
Turli xil tayyor buyumlar	0,1	0,1	0,7
Xizmatlar	0,6	0,6	1,2

**XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR
EKSPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-iyul)**

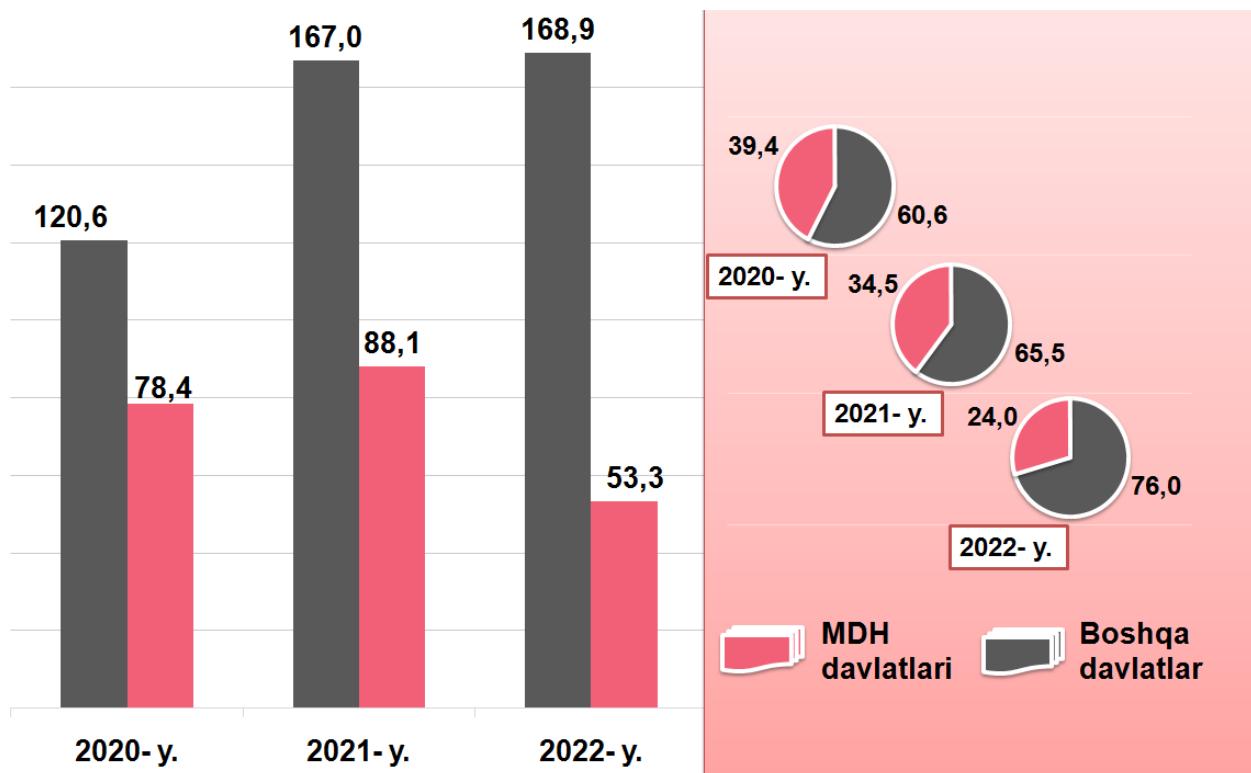
XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollarari	2020- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirk hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	7 714,3	91,5
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	3 179,6	124,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5,1	3,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	28,9	108,6
Har hil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar		
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	12,7	552,2
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	14 763,7	69,2
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1 156,0	10,1
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	91,8	187,3
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	6 214,0	18,6 b
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlikmoylarivayog'lari (xom, tozalanganyokifraksiyalangan)	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	197,9	560,6
Birlamchi shakldagi plastmassalar	154 840,0	86,1
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	107,4	86,5
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar		
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalari va bo'yoqlar	0,1	1,6
Birlamchi bo'limgan shakldagi plastmassalar	20,4	51,0 b

Sanoat tovarlari			
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	21 027,4	81,8	
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	21,5	524,4	
Boshqa boshqa bo'limgan metall buyumlar	206,4	-	
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar			
Teri, boshqa bo'limgan tayyor charm mahsulotlari, mo'ynalar	4,9	-	
Boshqa toifalarga kiritilmagan, metall bo'limgan minerallardan olingen mahsulotlar	8 357,9	421,5	
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini			
Avtomobillar			
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyoj qismlari			
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	10,3		
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalarini			
Energiya generatori mashinalari va asbob-usbunalar	1,0	30,3	
Maxsus bo'limgan uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	12,5		
Turli xil tayyor buyumlar			
Har xil tayyor buyumlar	55,8	85,3	
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	741,2	279,2	
Kiyim-kechaklarva kiyim-kechak anjomlari	804,6	57,5 b	
Santexnika, isitish va yoritish uskunalarini uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan			
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	7,2		
Поебзал	0,3		
Xizmatlar			
Moliyaviy xizmatlar	362,9	97,0	
Transport xizmatlari	131,1	15,5	
Safarlar (turizm)	144,9	43,8	
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar			
Qurilish xizmatlari	1 934,7	-	

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2020-yilning yanvar-iyulga 39,4 % dan 2022- yilning yanvar-iyul oylarida 24,0 % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 76,0 % ni tashkil etdi.

**MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR
EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-iyul oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-iyul oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (30,7 %), Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining 22,8 % i), Rossiya Federatsiyasi (13,0 %), Latviya (13,0 %), Qozog'iston (8,3 %), Koreya Respublikasi (4,0 %) va Afg'oniston (1,4 %) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi 93,2 foizni tashkil etmoqda.

**RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARNING ULUSHI
(2022-yil yanvar-iyul oylari, % da)**

2022- yilning yanvar-iyul oylarida, o'tgan yildagi kabitovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlilikni oldi.

Joriy yilning yanvar-iyul oylarida hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2021-yilning mos davriga nisbatan 42 davlatdan 43 davlatni tashkil etdi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH
SUR'ATLARI**
(2022- yil yanvar-iyul oylari, ming AQSh dollarri)

Davlatlar	Ming AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Turkiya	58498,0	67259,5	162,6	115,0	2	1
Xitoy Xalq Respublikasi	70292,4	50634,3	118,8	72,0	1	2
Rossiya	46480,7	28929,0	101,1	62,2	3	3
Latviya	19516,2	28791,2	158,4	147,5	5	4
Qozog'iston	25299,3	18358,3	108,3	72,6	4	5
Koreya Respublikasi	1966,5	8983,7	77,9	456,8	11	6
Afg'oniston	2746,0	3188,6	130,7	116,1	8	7
Qirg'iz Respublikasi	3006,5	2369,1	209,9	78,8	7	8
Gruziya	1161,3	2091,5	363,9	180,1	17	9
Soedinennoe Korolevstvo	1366,6	3270,0		239,3	14	10
Ukraina	10249,3	1693,5	292,6	16,5	6	11
Fransiya	1240,7	1036,9		83,6	15	12
Turkmaniston	632,6	806,5	131,4	127,5	18	13
Iron	1742,7	576,1		33,1	12	14
Tojikiston	2134,6	533,9	62,9	25,0		15
Ozarbayjon	244,0	500,2		204,9	23	16
Germaniya	442,1	386,4	110,4	87,4	20	18
Portugaliya	98,1	251,5		256,5	35	19

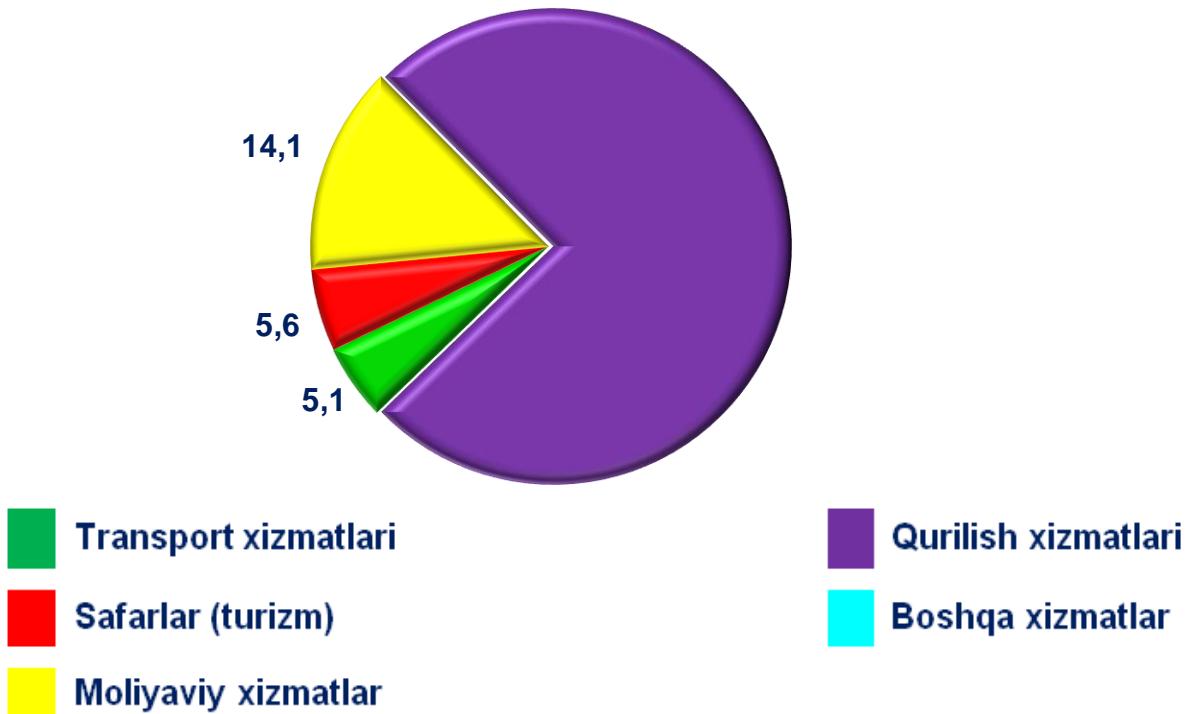
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari) kiradi.

**RESPUBLIKANING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-iyul oylari, ming AQSh dollarri)**

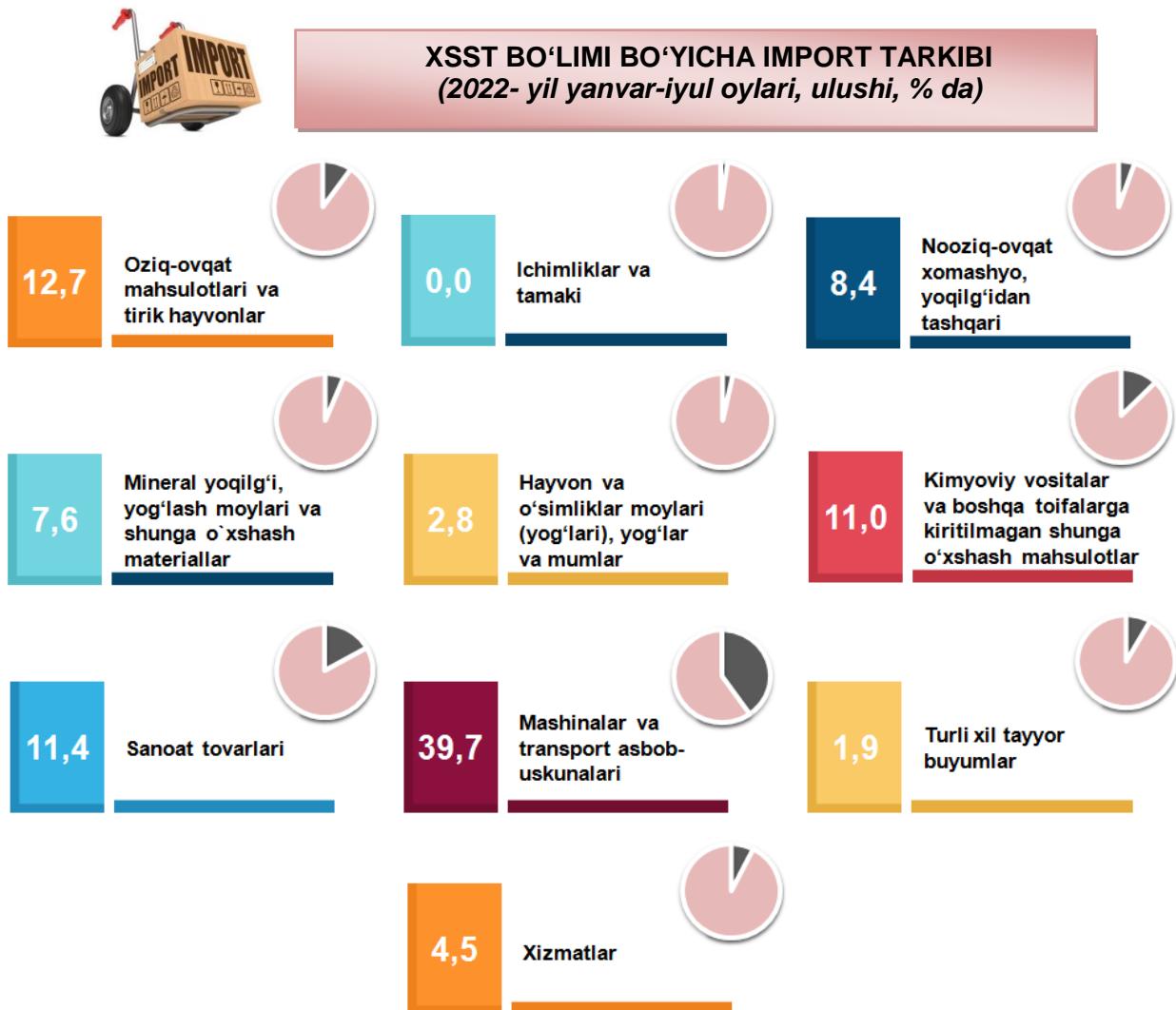
XSST tarkibi	Xitoy		Turkiya		Rossiya		Latviya	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Jami eksport	70 292,4	50 634,3	58 498,0	67 259,5	46 480,7	28 929,0	19 516,2	28 791,2
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirkik hayvonlar	601,7	886,4	742,2	567,6	180,0	482,1	28,4	29,7
Ichimliklar va tamaki								
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	18390,6	17087,0	7523,1	232,5	2337,8	440,8	161,6	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar								
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar								
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	35656,2	24365,6	46426,5	56903,8	38567,0	22654,3	19326,2	28761,5
Sanoat tovarlari	15489,6	6359,6	3805,0	9549,8	4565,8	5012,2		
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	18142,4					3,3		
Turli xil tayyor buyumlar	153,5				4,9	53,2		
Xizmatlar	0,9	1935,9	1,2	5,9	821,8	286,4	0,0	0,0

Xizmatlar eksporti hajmi 2 573,7 ming AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,2 % ulishini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 0,6 % ulishiga ko'payganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (5,6 %), transport (5,1 %), qurilsh (75,2 %) hamda moliyaviy xizmatlar (14,1 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2022- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2022-yil yanvar-iyul)

2022- yilning yanvar-iyul oylarida import hajmi 126,8 mln. AQSh dollarini va 2021- yilning mos davriga nisbatan 93,4 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (39,7 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (12,7 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,0 %) hisobiga to'g'ri keldi.

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2022- yilning yanvar-iyul oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 126,8 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 93,4 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 5,7 mln. AQSh dollariga yetdi.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-iyul)**

Tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajimga nisbatan, % da
Jami import	126817,6	93,4	100,0	48 204,1	122,9	100,0	78 613,5	81,5	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	16 135,0	100,8	12,7	14 001,6	117,2	29,0	2 133,4	52,6	2,7
Ichimliklar va tamaki	52,7	-	-	52,7	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10 640,5	129,1	8,4	10 520,6	128,2	21,8	119,9	335,7	0,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	9 622,5	86,8	7,6	5 239,0	125,2	10,9	4 383,5	63,5	5,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	3 603,0	80,8	2,8	3 603,0	80,8	7,5	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	13 911,4	74,0	11,0	1 074,0	61,7	2,2	12 837,3	75,2	16,3
Sanoat tovarlari	14 419,7	160,9	11,4	11 710,2	210,4	24,3	2 709,6	79,8	3,4
Mashinalar va transport asbob- uskunalar	50 299,0	86,6	39,7	893,4	69,6	1,9	49 405,7	87,0	62,8
Turli xil tayyor buyumlar	2 403,5	55,7	1,9	635,3	315,2	1,3	1 768,2	43,0	2,2
Xizmatlar	5 730,2	98,6	4,5	474,3	28,7	1,0	5 255,9	126,3	6,7

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-iyul oylarida 2021- yilning mos davriga nisbatan

nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari importining ulushi 6,1 % dan 8,4 % gacha o'sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalarini 42,8 % dan 39,7 % ga, turli xil tayyor buyumlar ulushi esa 3,2 % dan 1,9 % ga kamaydi.

**IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2021- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami import	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	13,5	11,8	12,7
Ichimliklar va tamaki			
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	9,7	6,1	8,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shungao'xshash materiallar	5,4	8,2	7,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	3,0	3,3	2,8
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	17,6	13,9	11,0
Sanoat tovarlari	4,7	6,6	11,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	31,4	42,8	39,7
Turli xil tayyor buyumlar	8,5	3,2	1,9
Xizmatlar	6,2	4,3	4,5

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-iyul oylarida 2021- yilning yanvar-iyulga nisbatan jami importdagisi ulushi 4,5 % dan 4,3 % ni tashkil etdi.

ALOHIDA IMPORT TOVARLAR (2022- yil yanvar-iyul oylari, ming AQSh. doll.)

XSTT BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2022-yil yanvar-iyul)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	o'zgarish sura'tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	10 851,6	124,5
Tirik hayvonlar	2 322,8	45,7
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	148,0	269,1
Sabzavotlar va mevalar	483,3	793,6
Go'sht va go'sht mahsulotlari	129,8	42,0
Shakar mahsulotlari va asal		
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	258,3	71,4
Baliq (dengiz sutevizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqa simonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarimtayyor mahsulotlar	677,8	629,2
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	845,2	66,8
Hayvonlar uchun ozuqa	418,2	16,1 b
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	52,7	-
Nooziq-ovqatxonashyo, yoqilg'idantashqari		

Probka va yog'och-taxtalar	10 389,8	148,8
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va qayta ishlangan kauchuk)	89,1	136,0
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	92,4	7,8
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	6,0	-
To'qimachilik tolalari		
Qog'oz va makulatura		
Yog'li urug'lар va yog'li mevalar	63,3	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallар		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallар	7 584,0	83,2
Ko'mir, koks va briketlar	2 038,6	104,0
Tabiiy yoki sun'iy gaz		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari		
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	3 603,0	80,8
Hayvonlar moylari va yog'lari	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1 122,0	162,7
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	125,4	146,8
Kimyoviy materiallар va mahsulotlar	7 340,3	60,3
Organik kimyo moddalari	4 533,5	100,0
Birlamchi shaklda bo'limgan plastmassalar	614,9	59,2
Noorganik kimyo moddalari	0,4	0,6
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari	14,1	171,9
O'g'itlar	157,4	74,1
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	3,4	-
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	1 301,2	150,8
Rezina buyumlari	153,9	42,0
Boshqa boshqa bo'limgan metall buyumlar	466,2	56,3
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	341,9	319,2
Ruda metall bo'limgan mineral mahsulotlar.	456,2	57,0
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	11 650,0	195,5
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	50,3	143,3
Rangli metallar		

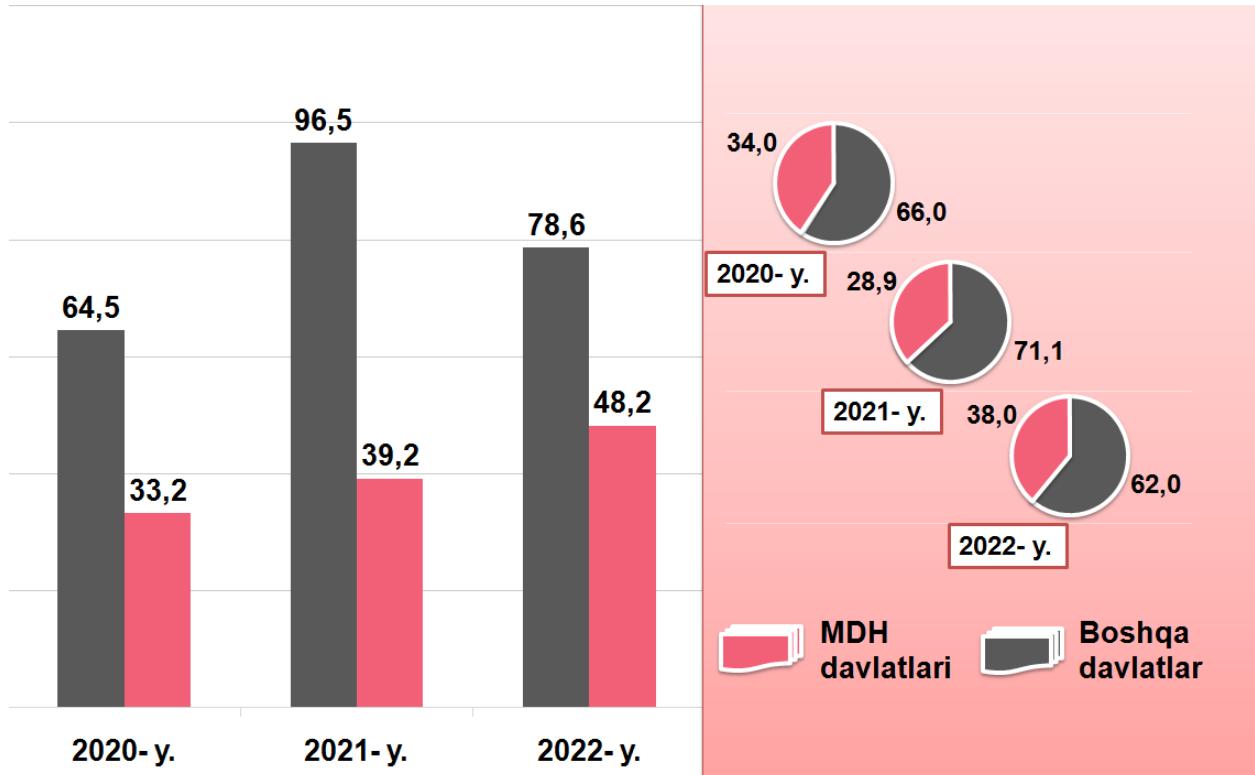
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	229,3	2,8
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	36 429,5	149,1
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	7 353,0	83,0
Elektr mashinalari, apparatlari, asboblar va ularning elektr qismlari	1 472,9	90,3
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshitirish apparaturalari va uskunalar	105,2	1,5
Metallarni qayta ishlash mashinalari	1 362,5	13,1 b
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	20,6	37,1
Avtomobillar	3 326,1	82,5
Boshqa transport vositalari		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	726,2	297,0
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 398,8	78,1
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	236,3	10,7
Poyabzal	1,2	120,0
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	5,8	18,1
Mebel va uning qismlari, yotar joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirkaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	34,7	138,2
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatalidigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	0,6	10,7
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	4 375,5	135,0
Transport xizmatlari	190,5	218,0
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	522,2	28,7
Moliyaviy xizmatlar	642,0	96,2

Turli xil tayyor buyumlar importi hajmlarining kamayishiga maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari (78,1 % ga pasaygan), Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari (10,7 % ga pasaygan) importining kamayishi ta'sir qilgan.

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi kamayishiga esa, Tirik hayvonlar (45,7 % ga pasaygan) importining kamayganligi bevosita ta'sir etgan.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN TOVAR VA
XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-iyul oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)**

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 37,5 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (25,1 %) ortda qoldirgan holda birinchi o'rinni egalladi.

2022- yilning yanvar-iyul oylari yakuni bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi tomonidan 46 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

**TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK
HAMKOR DAVLATLAR**
(yanvar-iyul oylari)

Davlat nomi	Ming AQSH dollarri		o'sish sur'ati, % da		o'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	22609,6	47532,5	101,6	210,2	1	1
Rossiya Federatsiyasi	21683,5	31836,6	102,8	146,8	2	2
Qozog'iston	12690,5	12557,1	143,9	98,9	4	3
Koreya Respublikasi	13264,5	7159,6	69,8	54,0	3	4
Turkiya	7558,7	5860,2	788,8	77,5	6	5
BAA	4799,6	3240,3	1420,0	67,5	11	6
Litva	658,3	2647,1	118,0	402,1	23	7
Qirg'iz Respublikasi	2408,2	2158,5	208,4	89,6	12	8
Soedinennoe Korolevstvo	767,3	2119,3	69,4	276,2	20	9
Yaponiya	160,7	983,0	43,6	611,5	34	10
Belarus	480,1	807,8	102,0	168,3	25	11
Polsha	800,0	782,2	71,2	97,8	18	12
Germaniya	5829,4	779,2	900,3	13,4	9	13
Turkmaniston	1334,8	705,2	133,0	52,8	17	14
Ruminiya	1353,3	697,3	86,5	51,5	16	15
Estoniya	57,6	693,6	242,6	1204,3	36	16
Niderlandiya	5166,4	681,6	1880,7	13,2	10	17
Eron	2138,5	674,2	170,4	31,5	14	18
Qatar		633,7				19
Latviya	2353,8	531,5	105,9	22,6	13	20

Shuni ta'kidlash kerakki, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya kabi mamlakatlar Qoraqalpog'iston Respublikasiga tovar va xizmatlar importidagi yirik hamkor davlatlar birinchi yigirmataligiga kirdi.

Yeti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya, Litva va BAA Respublikasi) jami importning 87,4 % ulushini tashkil qildi, bu 110,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

**RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARNING ULUSHI
(2022- yil yanvar-iyul oylari, % da)**

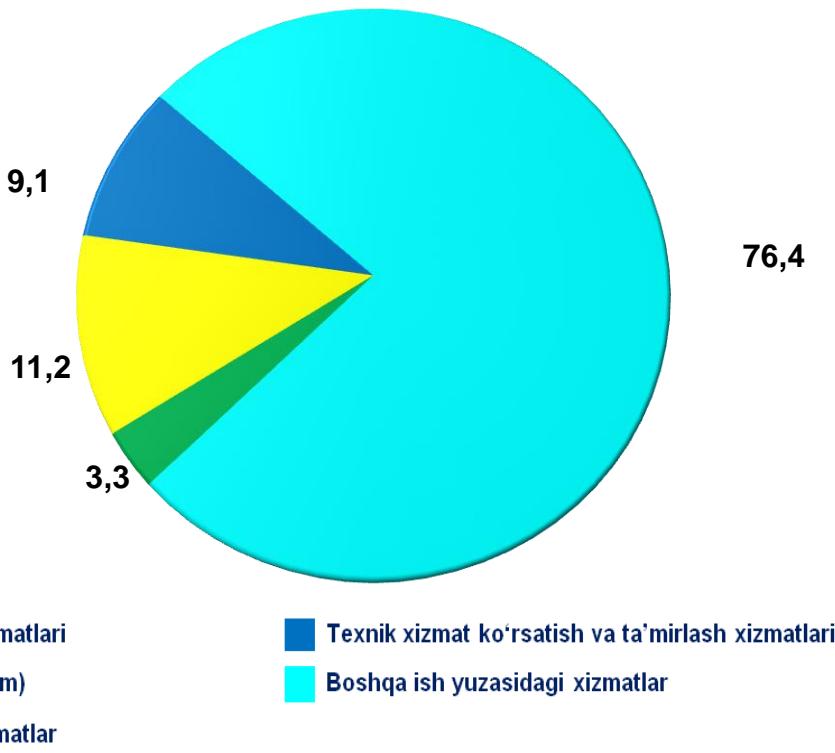

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilanganisari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida moshina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi tomonidan kiritilgan

katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

**XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-iyul oylari, ulushi, % da)**

2022- yilning yanvar-iyul oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 5 813,2 ming AQSh dollarini yoki jami import hajmining 4,3 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 2,0 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (76,4 %), moliyaviy xizmatlar (11,2 %) dan iborat bo'ldi. Shuningdek, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlar va (9,1 %) va transport xizmatlari (3,3 %) tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi
bo'limi
Tel: (61) 224-92-06